

اشتبین، روستایی با معماری منحصر به فرد/ قبرستان های با سنگ نبشته های 800 ساله

بعد از گذر از مناطق سرسبز و سواحل زیبای سد ارس، روستایی از دور در قلب جنگل های ارسباران خودنمایی می کند، روستایی که کمتر کسی هست که به شهرستان جلفا و به خصوص مناطق زیبای ارسباران سفر کند و از این روستای تاریخی دیدن نکند.

خبرگزاری مهر: بعد از گذر از مناطق سرسبز و سواحل زیبای سد ارس، روستایی از دور در قلب جنگل های ارسباران خودنمایی می کند، روستایی که کمتر کسی هست که به شهرستان جلفا و به خصوص مناطق زیبای ارسباران سفر کند و از این روستای تاریخی دیدن نکند.

به گزارش خبرنگار مهر، روستای اشتبین یکی از چند روستای معدود و منحصر به فرد آذربایجان شرقی است که شکل خاصی دارد و شکل و معماری خاص این روستا چشم همگان را به سوی خود جذب می کند. به گفته مردم این روستا، این روستای سرسبز در زمان های بسیار قدیم، حالتی قلعه مانند داشته است و کمتر کسی می توانسته است به آن دسترسی پیدا کند.

اشتبین، روستایی بدون راهزن و دزد

به گفته تعداد زیادی از کارشناسان جغرافیایی، روستای اشتبین توانسته است در مدت زمانی که معمولا مردمان روستاها و دهستان ها از دست دزدان و راهزنان در امان نبوده اند جلوی دستبرد راهزنان و دزدان را بگیرد و مردم صمیمی این روستای کوچک، سال های متمادی توانسته اند در کمال آرامش سال های متمادی در کنار یکدیگر زندگی کنند. از عواملی که باعث جذب مردم روستاهای اطراف به این روستا شده است می توان به مسلمان بودن مردمان آن و موقعیت جغرافیای خاص، آب کافی، خاک مناسب و عدم مدیریت روستا به صورت استثماری اشاره کرد.

دلیل نامگذاری روستای اشتبین

به عقده برخی کارشناسان این روستا از ترکیب سه روستای همجوار به نامهای ««هراس»، ««جعفرآباد» و ««سیاوشان» تشکیل شده و از این رو ««اوشتبیین» مرکب از دو کلمه ««اوش» به معنی عدد سه و ««تبیین» به معنی طایفه در زبان تاتی تشکیل شده است.

همچنین عقیده اکثریت مردم این روستا این است که چون روستا در میان سه کوه بلند واقع شده است، نام روستا از ترکیب دو کلمه ««اوش» به معنی عدد سه و ««بیین» به معنی میان گرفته شده است.

از مشاهیر این روستا می توان از مرحوم سید ابوالقاسم نباتی نام برد که از موقعیت والایی در ادبیات فارسی و ترکی برخوردار است. او را می توان خلف راستین خواجه حافظ و عمرخیام دانست. جمع اشعار به جای مانده از وی بیش از پنجاه هزار بیت است که تقریباً نصف آن به فارسی و نصف دیگر آن به ترکی است.

روستای اشتبین، محل نگه داری کتاب تاریخ نادری

روستای اشتبین یکی از معدود روستاهای استان آذربایجان شرقی است که ده ها کتاب و آثار تاریخی از جمله کتاب تاریخ نادری در بین مردم روستا نگه داری می شود. نکته جالب این است که مردم این روستا نسبت به حفظ آثار هنرمندان خود در روستا حساسیت خاصی دارند و سعی می کنند که این آثار را خودشان نگه داری کنند.

در زمینه کتاب تاریخ نادری نیز می توان به این نکته اشاره کرد که این کتاب در حوالی سال 1231 توسط مشهدی محمدعلی نوشته شده است.

قبرستان اشتبین، قبرستانی با سنگ نبشته های 800 ساله

در قبرستان روستای اشتبین، سنگ نبشته هایی مشاهده می شود که مربوط به 800 سال قبل است ولی متأسفانه به خاطر سوء مدیریت این سنگ نبشته ها، شکسته هایی از این آثار بر زمین قبرستان پراکنده شده است.

همچنین در بین دیگر آثار تاریخی موجود در این روستا می توان به تعدادی از سنگ درب خانه های روستایی اشاره کرد که یکی از آن ها را مربوط به دوران سلطنت سلطان محمد خدابنده دانسته اند.

از عناصر معماری خاص این روستا می توان ««بالگون» یا همان بالکن و یا به گویش خود روستاییان ««آرتیرما» را نام برد که فضایی بیرون آمده از بنا است و بر روی معابر قرار گرفته و بر اساس شرایط اقلیمی این منطقه مورد استفاده روستاییان قرار می گیرد.

این عنصر از دو جهت باعث آسایش بیشتر اهالی می شود: اول اینکه جلوی تابش زیاد آفتاب تیز تابستان را به درون اتاقها می گیرد و دوم اینکه فضای بادگیر و نسبتا خنکی است که در تابستان مورد استفاده قرار می گیرد.

از دیگر عناصر معماری خاص روستا فضایی بنام ««بنه گاه» یا ««بنا گاه» بنا به گفته روستاییان به دلایل امنیتی شکل گرفته است. این قسمت از بنا هیچ روزنه ای به خارج ندارد و فقط از قسمت انتهایی سقف نورگیری می کند. ارتفاع آن تقریباً برابر دوطبقه ساختمان است و چهار ستون چوبی که معمولا دارای سرستونهایی حکاکی شده هستند، سقف هرمی و چوبی آن را نگه می دارند. معمولا در زیر این سقف تنوری برای پخت نان وجود دارد.

نرده های زیبا، سرستونهای منقش، ارسی ها و پنجره ها همه از هنر و تمدن والای اهالی این روستا حکایت می کنند. تزئینات در شکل گیری معماری زیبای این روستا نقش بسیار مهمی ایفا کرده اند.

